

Pædagogisk nyhedsbrev - august 2015

– som sædvanlig på denne årstid, med nogle ferierefleksioner.

Så gik den sommerferie – samtidig med at sommeren ser ud til at komme, i hvert fald forbigående. På det private område har sommerens hovedbegivenhed været generationsfølgens fortsættelse, at vi er blevet bedsteforældre og at slægt derfor kan følge slægters gang. Desværre har nogle, forhåbentlig nu overståede komplikationer, gjort det voldsomt for de nybagte forældre – men lad nu glæden brede sig!

Og selvfølgelig har vi været ude at cykle. Ventoux nåede vi ikke ned til, men mon ikke den knold også ligger der i oktober. Det

blev i stedet til nogle dejlige ture omkring Ribe og i Alsace. Merete og jeg kørte næsten hver dag omkring 70 km sammen og så tog jeg nogle små ture op i Vogeserne. De første to dage gjaldt det om at komme op til Haut-Koenigsbourg. Ikke nogen voldsom stigning, men da det var årets første klatretur, så kunne den godt mærkes i benene. Jeg tog først derop efter borgens lukketid, hvilket gjorde, at jeg næsten havde vejene for mig selv. Da benene holdt til dette, så blev den næste udfordring at køre op fra Riquewihr over Saint Alexis, Col de Freland og tilbage til Ribeauvillé. Så går det altså opad – og nedad igen.

Sidste klatretur gik op på Vogesernes højeste punkt: Grand Ballon. Der var pludselig en

god internetforbindelse på campingpladsen, så jeg bad Google Maps om at lave den bedste cykelrute. Det var dumt gjort!

Jeg kom ind på en sti, der var

beregnet til mountainbike og sikkert kun til at køre ned af. Det var varmt og da jeg først var begyndt at gå op med cyklen turde jeg ikke gå nedad igen. Cykelsko er ikke velegnede til at gå med og slet ikke på meget smalle stier. Endelig flad vej, først med grus men så ud på Route des Crêtes, forbi Le Markstein i høj fart og op imod Grand Ballon, hvor der skulle drikkes vand og spises is. Alsaces højeste punkt og Alcases højeste priser.

Når man så vil en anden vej ned, så kører man selvfølgelig ikke

samme vej tilbage. Det var endnu en fejl, jeg skulle have været 6 km tilbage for at finde den vej, jeg skulle have været ned af. I alt blev det den dag derfor til lidt over 150 km inklusiv Vogesernes højeste punkt, en meget varm gåtur i skoven og en punktering. Billedet er fra gåturen. Som det kan ses, er der dug på linsen. Telefonen lå i lommen og jeg svedte!

På det pædagogiske område er der måske ikke sket så meget – ud over, at der har været tid til at læse lidt og til eftertanke.

Noget af det jeg har tænkt over er, om jeg kræver for meget af mine studerende. Eksamen i KLM tager afsæt i en kort 5 sideres synopsis og som der står: *Afsættet for synopsis er den studerendes identifikation af et dilemma, der knytter sig til de etiske, politiske, demokratiske og religiøse udfordringer i skolen.* Her har jeg forlangt, at mine studerende selv skulle kunne identificere velegnede problemstillinger, som kunne relateres bredt til det meget omfattende fag. Samtidig har jeg læst eksamensopgaver fra kollegaer på andre uddannelsessteder, hvor jeg, da jeg læste opgaverne, kunne se, at det ville blive svært at give under 10 for de opgaver. Man havde valgt blandt de dilemmaer som er beskrevet af Danmarks Lærerforening. Disse lever fuldt ud op til eksamenskravene – men lær ti sider fra din grundbog og du kan sige alt, hvad der med rimelighed kan forventes, om emnet. Det er rigtigt, men uinteressant og uden dybde – altså udover dybt kedeligt.

Sommerens afgjort største pædagogiske oplevelse har været Brian Degn Mårtenssons *Konkurrencestatens pædagogik*. Endelig! Her har vi en bog, der på pædagogisk og filosofisk grund tager fat på de diskurser, der kører i den danske debat og prøver at komme ind til de centrale begreber, en bog der tør spørge til sandhed frem for effektivitet. Brian Degn Mårtensson stiller et muligt modbillede op til konkurrencestatens pædagogik, nemlig *Kærlighedens pædagogik* – det er modigt og flot gjort og falder godt i tråd med de tanker jeg selv har om *Poetisk pædagogik*. Jeg kan på det varmeste anbefale bogen.

Både Brian Mårtenssons bog og det forhold, at jeg pludselig opdagede at der på AppleTV var en TED-kanal, gjorde at jeg fik genset Ken Robinsons foredrag Do schools kill creativity? Der er selvfølgelig et stort moment af show (det kunne jeg aldrig selv finde på) i Ken Robinsons fremstilling, men han er samtidig meget klar i sin tale og fremkommer med fire pædagogiske påstande, der nok er værd at overveje konsekvenserne af:

P₁:
Kreativitet er lige så vigtigt som stavning! Børn er ikke naturligt bange for at tage fejl (svare forkert).

P₂:

Hvis du ikke tør tage fejl, så tør du heller ikke komme med en original ide. De fleste børn lærer i løbet af deres skoletid, at man ikke skal tage chancer – ikke må lave fejl eller svare forkert.

P₃:

Vi uddanner således folk ud af deres kreative potentialer.

P₄:

Det kunne se ud til, at de offentlige uddannelsessystemer har til hovedformål at uddanne universitetsprofessorer. :o)

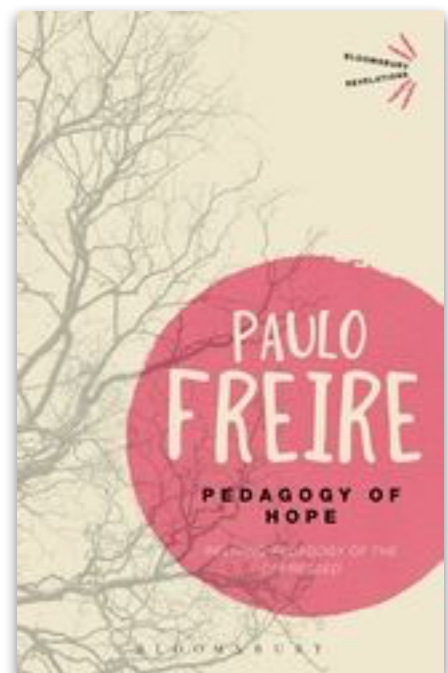
Ud fra dette konkluderer Ken Robinson så, at vi må bruge den menneskelige opfindsomhed for at undgå katastrofen. Altså bruge vores kreativitet som den rigdom den er, og se vore børn som de håb de er.

Vel er der huller i Robinsons argumentation og jeg mener ikke, at kreativiteten i sig selv kan bruges skolens mål, men jeg rammes altså af hans påpegning af børnene som vores håb og skolens – og da især en læringsmålsstyret skoles – kreativtetsnedbrydende undervisning.

Håb! I april udsendte jeg et nyhedsbrev med titlen *For en skole er der håb ...*, en titel der henviser til Jobs Bog 14,7-9 og nu kommer det igen, dette uhåndterlige ord, der jo må hænge sammen med pædagogikken, fordi den pædagogiske tænkning og handlen er for fremtiden – den ukendte fremtid. Og så sidder jeg og føler, at der da må være nogen, der har beskæftiget sig med håb som pædagogisk grundkategori – det er jo så oplagt ... Og selvfølgelig er der det! Den sydamerikanske Grundtvig, Paulo Freire – hvem ellers? Han har ligefrem udgivet en bog med titlen *Håbets Pædagogik*. Det er ikke en bog, der står på min reol, så ind til den dukker op fra biblioteket, må jeg smugkigge i en prøveversion fra iBook Store.

Hope is an ontological need. Så skarp kan det udtrykkes. Håbet hører med til vores menneskelige væren. Det er egentlig klart, at det er Paulo Freire, der skriver det – Freire, der skriver ud fra en verden med fysisk, social, økonomisk og åndelig undertrykkelse. For os, der lever under ordnede forhold og som er vant til at friheden til at tale og tilkendegive sin mening er lige så sikret for Loke som den er for Tor er håbets ontologiske karakter ikke så påtrængende. Alligevel har jeg selv kredset om begrebet håb, kredset om en fremtidsforventning som jeg ser truet, kredset om den forsvundne fælles drøm.

Og Freire fortsætter: *Without a minimum of hope, we cannot so much as start the struggle. But without the struggle, hope, as an ontological need, dissipates, loses its bearings, and turns into hopelessness. And hopelessness can become tragic despair.* Uden håb, intet forsøg på at ændre tingenes tilstand, ingen kamp. Vi ved det jo, og Kaalund skrev det allerede for mange år siden – dengang ved overgangen fra det traditionelle samfund til det moderne, da håbets ontologiske karakter også måtte træde frem for at bære vores liv. Dengang var vi klar over at ...

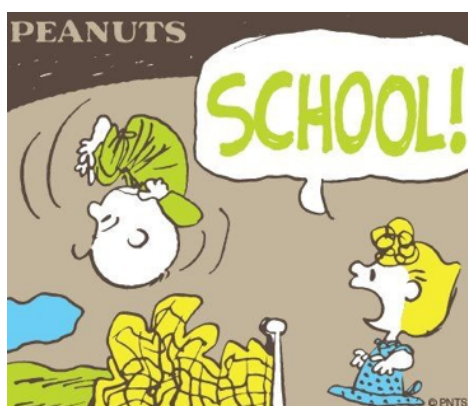
Bemærk træet på forsiden. Selvom jeg endnu ikke har læst bogen, men kender Freires kristne baggrund, så ved jeg at Job 14,7-9 også er med her.

Kamp må der til, skal livet gro,
ej kamp blot for dagligt brød,
men kamp for frihed i liv og tro,
thi evig stilstand er død!

Hvor foregår kampen i dag? Den foregår bl.a. i skolen og fra skolen føres den med over til os i læreruddannelsen. Som jeg ser det, er vores hovedproblem den afprofessionalisering som den politisk styrede skole bliver udsat for. Når målene gives af andre, så skal lærerne blot sørge for at disse mål nås, dokumentere dette og være tilfreds. Det er dybt problematisk.

Spørgsmål som *hvorfor vi holder skole?*, *hvordan ønsker vi at samfundet skal udvikle sig?*, *hvad kan vi bygge vores tilværelse på?*, ... disse spørgsmål må med, for at vi kan handle som ansvarlige individer, som ansvarlige medborgere og i sidste ende som ansvarlige verdensborgere.

Ansvarlighed må i det hele taget, lige som håbet, livsgælden og fremtidsforventningen være nogle af de menneskelige egenskaber som vi må huske i skolen, huske ved at skjule dem bag vore handlinger. Hvorfor skjule? Fordi de i sig selv er for værdifulde til at blive gjort til genstand for markedsanalyse. En målstyring og løbende evaluering af disse centrale begreber risikerer at forvandle dem til deres modsætninger.

Og så truer et nyt studieår med dets meningsløshed, udfordringer, frustrationer, problemer, glæder, pligter og uopdagede muligheder. Hvor herligt!

Der er kun et rigtigt skår i glæden og det er, at vores uddannelseschef har sagt op. Lars B Søndergaard har styrket læreruddannelsen på Fyn, han har prøvet at give os arbejdsro og dermed arbejdsglæde, han har forstået læreruddannelsens udfordringer og handlet i forhold til disse. Vi har vist alle forståelse for hvor

meget lettere det vil blive for ham, især i forhold til familie og transporttid, at blive leder i Haderslev. Hjerteligt tillykke til Lars – og til læreruddannelsen i Haderslev.

Selv om vi endnu ikke ved, hvorledes den fremtidige ledelsesstruktur bliver her, så kunne man da overveje, enten at blive selvstændig – eller at søge til Haderslev.

Jeg kunne ikke dy mig, måtte kommentere situationen ...

Og lad mig så se nogle studerende, som jeg kan forvirre og smitte med min glæde ved livet og fagligheden, med mit håb til den ukendte fremtid – og min fundamentale tvivl.

